

ŠKÁLA ASEXUALITY

Lenka Grulichová, Eliška Pavlová, Daniel Rájecký a Mira Schejbalová

2025

Asexualita

Sexuální orientaci lze definovat jako sexuální přitažlivost vůči druhým lidem. Sexuální přitažlivost je pak většinou definována jako pocit zájmu o sexuální vztah, interakci nebo kontakt s osobami stejného či jiného pohlaví (AUREA, 2021; Carvalho & Rodrigues, 2022). Mezi běžně známé sexuální orientace patří heterosexuality, homosexualita a bisexualita. Méně známou je pak právě asexualita, což je sexuální orientace, při které lidé pociťují snížení či absenci sexuální přitažlivosti vůči lidem neohledně na pohlaví (Antonsen et al., 2020; Bogaert, 2004; Tessler, 2023). Jako opak slova asexuál byl zaveden pojem allosexuál označující všechny ne-asexuální orientace, a to z důvodu, aby nebylo ani jedno spektrum pojímáno jako superiorní (Higginbottom, 2024). Napříč odbornou literaturou je prevalence asexuality nejčastěji stanovena na 1 % populace (Antonsen et al., 2020; Bogaert, 2004).

Slovo asexuál pak lze v odborné literatuře nalézt hned ve dvou významech. Jedním z nich je samotná sexuální orientace postavená na absenci sexuální přitažlivosti. Druhým z nich je chápání asexuality jakožto zastřešujícího pojmu pro celé asexuální spektrum. Toto spektrum pak sestává z vícero specifických identit, které umožňují asexuálům přesněji vyjádřit a popsat jejich pocity a zkušenosti. V rámci asexuálního spektra se tak můžeme setkat například s orientacemi jako je demisexualita, aegosexualita, graysexualita, apothisexualita či jinými (AUREA, 2019; Copulsky & Hammack, 2021). Demisexuál je člověk, který začne pociťovat sexuální přitažlivost jen a pouze za předpokladu, že naváže s druhým člověkem dostatečně hluboké emocionální pouto. Nejedná se přitom o vědomé rozhodnutí nemít s druhým člověkem sex, dokud nejsou splněna určitá kritéria. Termín aegosexuál popisuje člověka, který necítí sexuální přitažlivost k lidem, avšak může mít sexuální fantazie, masturbovat nebo pociťovat vzrušení na podkladě rozmanitého sexuálního obsahu. Apothisexualita je opakem aegosexuála. Jedná se o člověka, kterého nejčastěji sex naprosto odpuzuje či má vůči sexu averzi. Graysexualita je pak orientací na pomezí asexuálního a allosexuálního spektra a doslova tak tvoří „šedou zónu“, z čehož je patrně odvozen její název (Higginbottom, 2024).

Absence nebo nízká míra sexuální přitažlivosti však neznamená, že asexuální jedinci necítí žádné další síly táhnoucí je k druhým lidem. Z výzkumů se ukazuje, že velice často dále specifikují svou sexualitu (Sherrer, 2008; Chasin, 2011). Tato „bližší specifikace“ je možná dvěma způsoby. Prvním z nich je použití dvojího označení sexuální orientace. Například se tak setkáváme s jedincem, který je „heterosexuální asexuál“, což nejčastěji značí, že sexuálně jej nepřitahuje nikdo, zatímco romanticky je přitahován opačným pohlavím. Druhým alternativním způsobem, je přímo uvedení romantické orientace v podobě například „heteroromantický asexuál“. Tento způsob se jeví v současné době v rámci komunity jako častější. Asexuálové si vytvořili takzvaný model oddělených přitažlivostí (split attraction

model; SAM), o který se opírají, když je jejich romantická a sexuální orientace namířena na osoby různých genderu (Sennkestra, 2020).

Romantická orientace je analogií k sexuální orientaci. Jedná se konkrétně o orientaci stojící na romantické přitažlivosti k druhým lidem, tedy touze nebo zájmu o romantický kontakt, interakci nebo vztah (AUREA, 2021). Myšlenka, kterou v sobě obsahuje model rozdělených přitažlivostí, není nová a byla již dříve empiricky podložena (Diamond, 2003). Výzkumy naznačují, že až 10 % populace nemusí mít romantickou a sexuální orientaci ve shodě (Lund et al., 2016). Tento fenomén bývá označován jako divergentní či rozvětvené orientace nebo alternativně také jako nesourodost orientací. Výzkumníci obecně doporučují se na romantickou orientaci ve výzkumech tázat (Antonsen et al., 2020; Glass, 2022; Wilkerson & Bosson, 2024).

Překlad a výběr položek

Rozhodli jsme se převzít již existující metodu ze zahraničí. Konkrétně se jedná o metodu AIS-12 (Asexuality Identification Scale) od autorů Yule et al. (2014). Metoda vznikala ve třech fázích. V první fázi položili administrátoři 139 asexuálům a 70 allosexuálům 8 otázek (například: "Jak byste definovali asexualitu?" nebo "Jak byste definovali sexuální přitažlivost?"). Odpovědi byly autory přezkoumány a na základě saturace dat byla vytvořena škála AIS-111 se 111 položkami shlukujícími se do 15 tematických celků (např. Sexuální přitažlivost, masturbace; Yule et al., 2014).

V druhé fázi byla metoda AIS-111 administrována 165 asexuálním a 752 allosexuálním osobám (celkem 917 participantů). Jejich výsledky byly vyhodnoceny faktorovou analýzou metodou maximálně věrohodného odhadu s rotací oblamin. Vytvořili tří faktorový model s faktory znaky asexuality, distres související se sexem a masturbace, které vysvětlovaly celkem 75 % rozptylu. Při bližší analýze došli k závěru, že jednofaktorové řešení bude vhodnější, jelikož první faktor měl vlastní číslo rovno 8,69 a sám byl sycen 12 tematickými celky z 15 a samotný vysvětlil 58 % rozptylu. Zbýlé dva faktory měly vlastní čísla 1,33 a 1,10 a vysvětlovaly 9 a 7 % rozptylu. Metoda byla nakonec zkrácena do podoby AIS-37 se 37 položkami a 13 tematickými celky (Yule et al., 2014).

Třetí fáze téměř přesně kopírovala druhou fázi. Metoda AIS-37 byla administrována 316 asexuálním osobám a 926 allosexuálním osobám (n=1242) a následně na ní byla znovu provedena faktorová analýza maximálně věrohodného odhadu s rotací oblamin. Nejvhodnějším řešením bylo tentokrát dvou faktorové vysvětlující celkem 72 % rozptylu. První faktor byl nazván interpersonální, sytlo jej 8 tematických celků (27 položek) a vysvětloval 63 % rozptylu. Druhý byl pojmenován intrapersonální se 4 tematickými celky (8 položek) vysvětlující 8,65 % rozptylu. Poslední tematický celek nesytlo dobře ani jeden z faktorů a byl odstraněn. Na základě této analýzy a teoretických poznatků o variabilitě intrapersonální aktivity napříč asexuálními jedinci bylo opět přistoupeno k jednofaktorovému řešení (Yule et al., 2014).

Yule et al. (2014) na konci své publikace představují metodu AIS-12 složenou z dvanácti položek sytících interpersonální faktor (celkem 27 položek) a to v podobě oznamovací věty a následujícím znění:

1. I experience sexual attraction toward other people.
2. I lack interest in sexual activity.
3. I don't feel that that I fit the conventional categories of sexual orientation such as heterosexual, homosexual (gay or lesbian), or bisexual.
4. The thought of sexual activity repulses me.
5. I find myself experiencing sexual attraction toward another person.
6. I am confused by how much interest and time other people put into sexual relationships.
7. The term "nonsexual" would be an accurate description of my sexuality.
8. I would be content if I never had sex again.
9. I would be relieved if I was told that I never had to engage in any sort of sexual activity again.
10. I go to great lengths to avoid situations where sex might be expected of me
11. My ideal relationship would not involve sexual activity.
12. Sex has no place in my life.

Odpovědi na všechny položky kromě položky 5 se nacházely na pětibodové škále od "completely false" po "completely true". Položka 5 byla škálována na základě času od možnosti "never" po "always" a z toho důvodu byla okamžitě vyřazena. Jelikož autoři finální výběr výše uvedených dvanácti položek nijak neospravedlňují, rozhodli jsme se po vyřazení položky 5 kriticky zhodnotit také všechny zbylé položky interpersonálního faktoru a rozhodnout, zda by mohly této metodě přinést nějaké unikátní informace. Celkem bylo přidáno pět položek z původního interpersonálního faktoru, které jsou v naší verzi označeny čísly 2, 3, 4, 6 a 7.

Celkový počet položek naší verze tak činí 16. Všechny jsou psány formou oznamovacích vět v první osobě. Respondent u každého tvrzení volí, do jaké míry s daným tvrzením souhlasí, a to na následující pětibodové škále:

zcela nesouhlasím	spíše nesouhlasím	ani souhlasím, ani nesouhlasím	spíše souhlasím	zcela souhlasím
----------------------	----------------------	-----------------------------------	--------------------	--------------------

Možnosti jsou bodovány na stupnici od 1 do 5 bodů. U většiny položek je úplný souhlas obodován hodnotu 5. Výjimku tvoří položky 3, 6 a 7, které jsou skórovány reverzně a 5 body je tak hodnocen úplný nesouhlas. Změněno bylo také pořadí položek z důvodu předpokládané lepší návaznosti a srozumitelnosti.

Výčet 16 položek ve finálním pořadí a plném znění:

1. Mám pocit, že konvenční sexuální orientace jako heterosexuální, homosexuální nebo bisexuální na mě nesedí.
2. Těžko se mi chápe význam slov „hot“ nebo „sexy“.

3. Víím, jaké to je cítit sexuální přitažlivost.
4. Mám pocit, že ostatní lidé myslí na sex častěji než já.
5. Udivuje mě, kolik času a zájmu věnují ostatní lidé sexuálním vztahům.
6. Ostatní lidé mě sexuálně přitahují.
7. Sexuální aktivity jsou mi příjemné.
8. Nikdy jsem s jiným člověkem nechtěl*a provozovat žádné sexuální aktivity.
9. Sex nepatří do mého života.
10. Můj ideální vztah by nezahrnoval sexuální aktivity.
11. Nemám zájem o sexuální aktivity.
12. Kdybych se dozvěděl*a, že už nikdy nebudu muset provozovat žádné sexuální aktivity, cítil*a bych úlevu.
13. Při pomýšlení na sexuální aktivity cítím odpor.
14. Dělán všechno proto, abych se vyhnul*a situacím, ve kterých by se ode mě očekával sex.
15. Pokud bych už nikdy neměl*a sex, byl*a bych spokojený*á.
16. Termín „nesexuální“ mou sexualitu přesně vystihuje.

Výzkumný soubor

Výše popsanou metodu o šestnácti položkách jsme v dalším kroku nechali vyplnit co nejvyšší počet respondentů. Ti byli osloveni prostřednictvím přímého zaslání dotazníku či sdílením v online skupinách na sociálních sítích. Jednalo se tak o výběr metodou sněhové koule a příležitostný výběr. Vyplňování probíhalo v online prostředí v paralelních formách pro muže a ženy, otázkou na rok narození a sexuální orientaci.

Možnost „jiné“ pro pohlaví nebyla možná a z toho důvodu, jsme mohli přijít o poměrně velký počet respondentů. Výzkumy asexuální komunity z posledních let, do kterých se zapojilo přes deset tisíc asexuálů z celého světa, totiž hlásí až 28 % osob vnímajících svůj gender mimo binární kategorie muž a žena (Baba et al., 2023; Baba et al., 2024; Hermann et al., 2022; Weis et al., 2021). Riziko ztráty respondentů touto cestou jsme se pokoušeli eliminovat instrukcí, ať participanti volí možnost pohlaví psanou v občanském průkazu či kteroukoliv, která je jim osobně bližší.

Finální počet respondentů činil 566 a po bližší kontrole (například, zda někdo neuvedl nereálný věk či nevyplnil dotazník příliš rychle) jsme nemuseli vyřadit žádného respondenta. Rozmezí věku se pohybovalo mezi 16 až 72 lety, přičemž hranice dolního a horního kvartilu činily 21 a 29. Polovina všech participantů se tak pohybovala v tomto věkovém rozmezí, přičemž průměrný věk činil 27,15 se směrodatnou odchylkou 9,93. Celkový počet 566 respondentů tvořilo 77 % žen (436) a 23 % mužů (130).

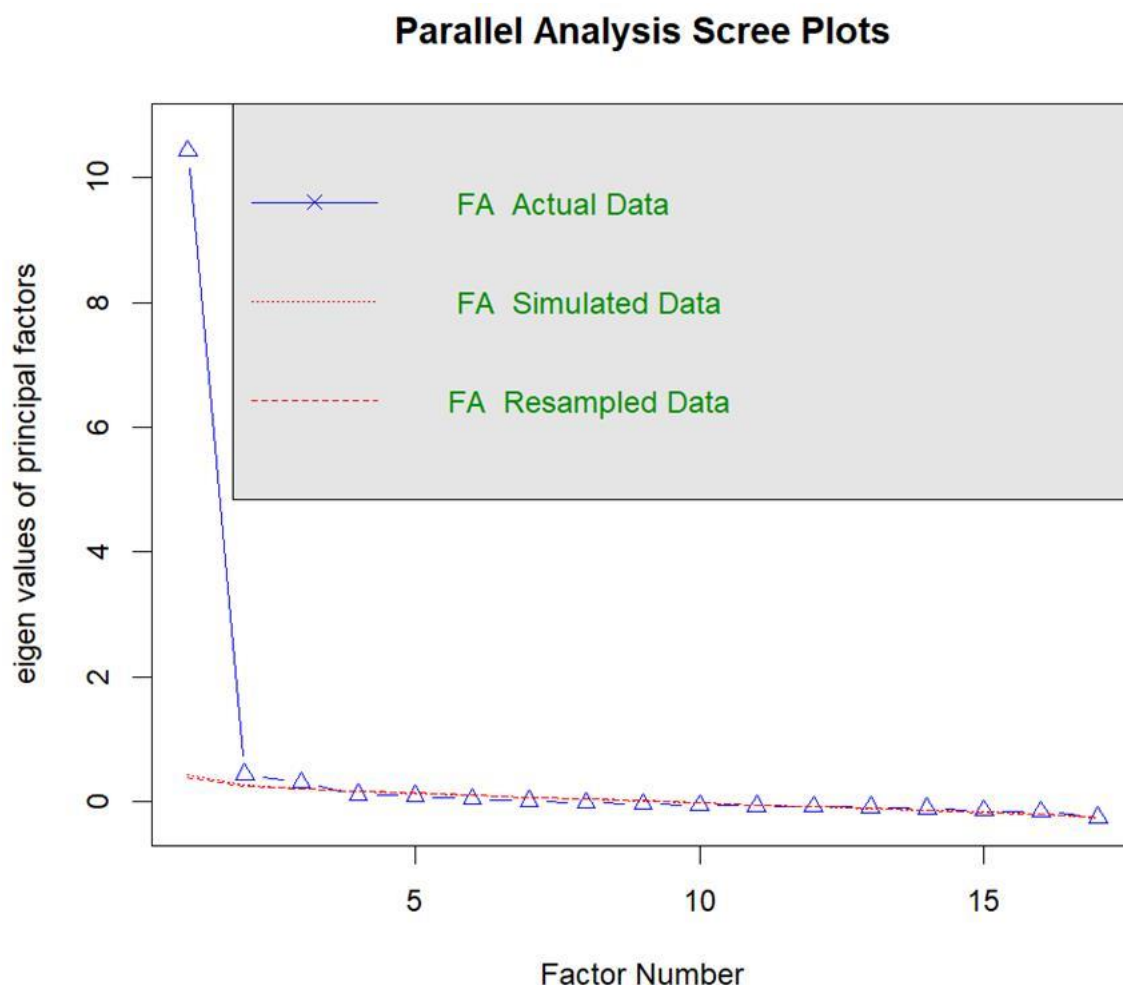
Celkový soubor 566 respondentů byl dále použit k analýze testových položek, zkoumání vlastností testu i následného stanovení cut-off skóru.

Faktorová struktura inventáře a výběr funkčních položek

Náš set 16 testových položek byl podroben exploratorní faktorové analýze EFA. Pro výpočet byla použita metoda hlavní osy s rotací OBLIMIN.

Pro přesnější představu o faktorech byla realizována paralelní analýza, jejíž výsledky (vizte sutinový graf na obrázku 1) poukazují na existenci dominantního hlavního faktoru a možných dalších 2-3 faktorů s výrazně menší silou.

Obrázek 1: Sutinový graf paralelní analýzy



Kromě sutinových grafů jsme také pracovali s vlastními čísly u možných faktorů a řídili se pravidlem vlastního čísla většího než 1. Tím jsme si znovu potvrdili existenci dominantního hlavního faktoru, zatímco jsme se více přiklonili k nedůležitosti potenciálních dalších faktorů. Co se týče vysvětleného rozptylu, oba faktory (druhý a třetí) vysvětlují každý pouze okolo 3 %. Vlastní čísla počítaná na možných 3 faktorech jsou v následující tabulce:

Tabulka 1: Vlastní čísla a rozptyl faktorů

	Vlastní číslo	Celkový rozptyl (%)	Kumulativní vlastní číslo	Kumulativní rozptyl (%)
F1	10,47	65,45	10,47	65,45
F2	0,54	3,35	11,01	68,80

F3	0,46	2,88	11,47	71,68
----	------	------	-------	-------

Ačkoli tedy z těchto hodnot vyplývá velký vliv jednoho dominantního faktoru, pro výpočet faktorových zátěží jsme provedli faktorovou analýzu jak s předpokladem nejdříve 2, později i 3 faktorů.

V následující tabulce jsou faktorové náboje i komunalita všech položek po výpočtu faktorové analýzy metodou hlavní osy s použitím rotace oblamin a předpokladem dvou faktorů. Zároveň jsou zde vypsána i znění položek, která byla v některých případech pro lepší přehlednost tabulky částečně zkrácena.

Tabulka 2: Faktorové zátěže a komunalita položek při předpokladu 2 faktorů

Položka	Faktor 1	Faktor 2	Komunalita	Zkrácené znění
p1	0,12	0,55	0,43	... konvenční sexuální orientace jako hetero/homo/bi na mě nesedí
p2	-0,09	0,87	0,63	Těžko se mi chápe význam slov „hot“/ „sexy“
p3*	0,15	0,73	0,73	Vím, jaké to je cítit sexuální přitažlivost.
p4	0,41	0,29	0,44	Mám pocit, že ostatní ...myslí na sex častěji...
p5	0,38	0,36	0,50	Udivuje mě, kolik času a zájmu věnují ostatní lidé sexuálním vztahům.
p6*	0,10	0,71	0,63	Ostatní lidé mě sexuálně přitahují.
p7*	0,77	0,04	0,65	Sexuální aktivity jsou mi příjemné.
p8	0,57	0,27	0,66	Nikdy jsem s jiným člověkem nechtěl provozovat žádné sexuální aktivity.
p9	0,83	0,07	0,79	Sex nepatří do mého života.
p10	0,86	0,05	0,81	Můj ideální vztah by nezahrnoval sexuální aktivity.
p11	0,91	0,01	0,85	Nemám zájem o sexuální aktivity.
p12	0,97	-0,07	0,83	Kdybych se dozvěděl, že už nikdy nebudu muset provozovat žádné sexuální aktivity, cítil bych úlevu.
p13	0,86	-0,03	0,70	Při pomýšlení na sexuální aktivity cítím odpor.
p14	0,88	-0,01	0,75	Dělám všechno proto, abych se vyhnul situacím, ve kterých by se ode mě očekával sex.
p15	0,96	-0,07	0,81	Pokud bych už nikdy neměl sex, byl bych spokojený.
p16	0,77	0,11	0,75	Termín „nesexuální“ mou sexualitu přesně vystihuje.

Pozn.: Faktorové náboje v absolutní hodnotě menší než 0,4 jsou označeny šedě. Reverzně skórované položky jsou označeny hvězdičkou (*).

Pokud bychom pracovali s existencí druhého faktoru, ačkoli má nízké vlastní číslo a vysvětluje pouze 3,35 % rozptylu, náležely by do něj 4 položky, a to položka č.1 „Mám pocit, že konvenční sexuální orientace jako heterosexuální, homosexuální nebo bisexuální na mě nesedí.“ (faktorový náboj 0,55), položka č. 2 „Těžko se mi chápe význam slov „hot“ nebo „sexy“.“ (faktorový náboj 0,87), reverzibilní položka č. 3 „Vím, jaké to je cítit sexuální přitažlivost.“ (faktorový náboj 0,73) a reverzibilní položka č. 6 „Ostatní lidé mě sexuálně přitahují.“ (faktorový náboj 0,71).

Položky č. 4 „Mám pocit, že ostatní lidé myslí na sex častěji než já.“ a č. 5 „Udivuje mě, kolik času a zájmu věnují ostatní lidé sexuálním vztahům.“, ale v tomto případě plně nespádají do žádného z dvou faktorů. Pokud bychom přidali třetí faktor, sice bychom je jím mohli vysvětlit, ale byly by to jediné položky, které do něj spadají a vzhledem k nízkým rozdílům ve faktorových nábojích u předchozích dvou faktorů, je lepší je vyřadit.

Tabulka 3: Faktorové zátěže a komunalita položek při předpokladu 3 faktorů

Položka	Faktor 1	Faktor 2	Faktor 3	Komunalita
p1	0,12	0,55	0,01	0,44
p2	-0,09	0,87	0,13	0,63
p3*	0,15	0,73	0,01	0,76
p4	0,41	0,29	0,72	0,67
p5	0,38	0,36	0,71	0,71
p6*	0,10	0,71	0,15	0,62
p7*	0,77	0,04	0,18	0,66
p8	0,57	0,27	-0,12	0,69
p9	0,83	0,07	0,03	0,79
p10	0,86	0,05	-0,06	0,82
p11	0,91	0,01	0	0,85
p12	0,97	-0,07	-0,03	0,84
p13	0,86	-0,03	0,04	0,70
p14	0,88	-0,01	0,12	0,76
p15	0,96	-0,07	0,03	0,81
p16	0,77	0,11	0,03	0,75

Pozn.: Faktorové náboje v absolutní hodnotě menší než 0,4 jsou označeny šedě. Reverzně skórované položky jsou označeny hvězdičkou (*).

Na základě vlastních čísel možných faktorů, faktorových zátěží jednotlivých položek i jejich komunity jsme se rozhodli pracovat pouze s jedním hlavním faktorem a vyřadit všechny položky, které jím nejsou dostatečně syceny. Tento faktor bychom mohli nazvat jako „negativní postoj k sexuálním aktivitám“. Celkový počet položek, které do své verze škály asexualit po faktorové analýze zahrnujeme, je pouze 10, z nichž je jedna skórována reverzně. Oproti původní škále asexualit, ze které jsme vycházely, jich je pouze o 2 méně.

Testové škály výpočet hrubého skóru

Jelikož jsme identifikovali jen jeden hlavní faktor, nemá naše finální verze škály asexuality žádnou subškálu. Výsledné znění všech ponechaných položek, které jsou syceny naším jediným faktorem je v následující tabulce.

Tabulka 4: Ponechané položky naší škály asexuality

Položka	Znění položky
7*	<i>Sexuální aktivity jsou mi příjemné.</i>
8	<i>Nikdy jsem s jiným člověkem nechtěl*a provozovat žádné sexuální aktivity.</i>
9	<i>Sex nepatří do mého života.</i>
10	<i>Můj ideální vztah by nezahrnoval sexuální aktivity.</i>
11	<i>Nemám zájem o sexuální aktivity.</i>
12	<i>Kdybych se dozvěděl*a, že už nikdy nebudu muset provozovat žádné sexuální aktivity, cítil*a bych úlevu.</i>
13	<i>Při pomýšlení na sexuální aktivity cítím odpor.</i>
14	<i>Dělám všechno proto, abych se vyhnul*a situacím, ve kterých by se ode mě očekával sex.</i>
15	<i>Pokud bych už nikdy neměl*a sex, byl*a bych spokojený*a.</i>
16	<i>Termín „nesexuální“ mou sexualitu přesně vystihuje.</i>

Pozn.: Položky označené * jsou skórovány reverzně.

Hrubý skór se počítá jako součet bodů, které respondent získal za odpovědi na jednotlivé položky, kdy úplný souhlas je skórován 5 body a úplný nesouhlas 1. Jedna položka je skórována reverzně (úplný souhlas je skórován 1 bodem, úplný nesouhlas pak 5 body). V rámci celého inventáře lze získat 10-50 bodů.

Důkazy o reliabilitě metody

Vnitřní konzistence

K určení reliability naší metody jsme použili Cronbachův koeficient alfa a split-half reliabilitu. Vnitřní konzistence celé škály o šestnácti položkách dosahuje Cronbachovy alfy o hodnotě 0,968714. Vzhledem k vysoké hodnotě výsledku lze konstatovat, že reliabilita vychází velmi uspokojivě. Níže jsou v tabulce č. 5 uvedeny vlastnosti jednotlivých ponechaných položek výsledné škály. Při počítání reliability byla ve všech výpočtech použita již výsledná deseti položková škála po vyřazení šesti nevhodných položek.

Tabulka 5: Popisné vlastnosti jednotlivých položek

Číslo položky	Průměr	Směrodatná odchylka	Korelace s celkem	Koeficient determinace	Alfa bez položky
7	2,27	1,24	0,79	0,64	0,97
8	1,96	1,33	0,79	0,66	0,97
9	2,29	1,50	0,87	0,78	0,96
10	2,10	1,44	0,89	0,82	0,96
11	2,18	1,46	0,91	0,84	0,96
12	2,25	1,44	0,90	0,82	0,96
13	2,01	1,25	0,82	0,70	0,97
14	2,43	1,47	0,85	0,74	0,97
15	2,29	1,47	0,88	0,81	0,96
16	2,01	1,33	0,85	0,73	0,97

Pozn.: Sloupcem "korelace s celkem" se míní korelační koeficient položky a součtu všech ostatních položek.

Jak lze vidět v tabulce, většina položek má poměrně vysoké korelace s celkem a alfa by se bez většiny položek v jejich jednotlivých případech také příliš nezměnila.

Dále jsme ověřili reliabilitu pomocí metody split-half, která v našem případě, po použití prorockého vzorce, dosahuje hodnoty 0,976342 (porovnávali jsme liché a sudé položky). I zde byl výsledek velmi uspokojivý. Podrobněji jsou data vypsaná v tabulce č. 6.

Tabulka 6: Podrobnější výsledky split-half reliability

Typ položek	Počet položek	Průměr	Směrodatná odchylka	Alfa
Liché	5	11,04	6,20	0,94
Sudé	5	10,75	6,27	0,94

Stabilita v čase

Respondenti byli požádáni, aby naši metodu vyplnili po daném čase znovu. Naší žádosti vyhovělo 51 respondentů (asi 9 %) a nebylo potřeba žádné respondenty k výpočtu reliability vyřazovat. Stabilita v čase, která byla počítána pomocí Pearsonova korelačního koeficientu, dosahuje hodnoty 0,9520 ($p < 0,001$).

Detailnější vlastnosti hrubých skóre obou vyplnění jsou vypsané v tabulce č. 7.

Tabulka 7: Podrobnější vlastnosti hrubých skóre

Vyplnění	Průměr	Medián	Směrodatná odchylka	Minimum	Maximum
První	22,08	18	12,36	10	49
Druhé	22,12	18	12,14	10	49

Důkazy o validitě metody

Kriteriální validita metody

K určení kriteriální validity, tedy tomu, nakolik skóry metody odpovídají nějakému vnějšímu kritériu, jsme zvolili na konci inventáře doplňující otázku, ve které jsme se respondentů ptali, jaká je jejich sexualita. Jejím účelem bylo ověřit kriteriální validitu naší metody a zjistit, zda osoby, které se samy identifikují jako asexuální, dosahují vyšších skóre v inventáři asexualitu, protože by se dalo intuitivně předpokládat, že když se někdo označí jako asexuál, nebude v testu vykazovat vysoké sexuální tendence a naopak.

Validizační kritérium bylo dobrovolné, z toho důvodu se nám dostalo informace pouze od 436 osob (77 %), z čehož jsme museli 21 odpovědí vyřadit na základě nejasnosti či nezařaditelnosti (například odpovědi jako “nevím”, “jsem muž”, “queer” a další). Nejčastější sexuální orientací byla heterosexuality, kterou uvedlo 225 participantů (54 %). Druhou nejpočetnější kategorií byly osoby na asexuálním spektru, kterých bylo 102 (24,58 %). Mezi dalšími orientacemi se objevila bisexuality, homosexuality, pansexuality, omnisexuality a někteří participanté uvedli více než jednu sexuální orientaci. Přehlednější a podrobnější výsledky viz tabulka níže.

Tabulka 8: Sexuální orientace participantů

Sexuální orientace	Počet osob	Procentuální zastoupení
heterosexuální	224	54,24 %
asexuální	102	24,70 %
bisexuální	52	12,59 %
homosexuální	18	4,36 %
pansexuální	7	1,69 %
omnisexuální	1	0,24 %
Pansexuální, bisexuální	4	0,97 %
heterosexuální, bisexuální	4	0,97 %
homosexuální, bisexuální	1	0,24 %
heterosexuální, bi-curious	1	0,24 %
heteroflexibilní	1	0,24 %

Z řad asexuálních participantů uvedlo 64 participantů (62,75 %) asexualitu, 9 participantů (8,82 %) demisexualitu, 5 participantů (4,90 %) aegosexualitu, 21 participantů (20,59 %) uvedlo jednu asexuální a jednu allosexuální orientaci a 3 participanté (2,94 %) dvě asexuální orientace. Podrobnější popis opět v tabulce níže.

Tabulka 9: Asexuální orientace participantů

Asexuální orientace	Počet osob	Procentuální zastoupení
asexuál	64	62,75 %
demisexuál	9	8,82 %
aegosexuál	5	4,90 %
homosexuál, asexuál	5	4,90 %
bisexuál, asexuál	2	1,96 %
heterosexuál, asexuál	1	0,98 %
bisexuál, demisexuál	5	4,90 %
pansexuál, demisexuál	3	2,94 %
heterosexuál, demisexuál	2	1,96 %
homosexuál, demisexuál	2	1,96 %
bisexuál, greyasexuál	1	0,98 %
asexuál, greyasexuál	1	0,98 %
asexuál, apothisexuál	1	0,98 %
asexuál, demisexuál	1	0,98 %

Kromě výše uvedených informací o sexuální orientaci 34 participantů v rámci validizačního kritéria uvedlo také svou romantickou orientaci, aniž bychom tuto informaci vyžadovali. Pouze jeden jediný z nich nebyl na asexuálním spektru a identifikoval se jako aromantický bisexuál. To celkově činí 54 asexuálních participantů (52,94 %), kteří cítili tendenci blíže specifikovat, k jakým lidem cítí romantickou či jinou nesexuální přitažlivost a toto zjištění podporuje nutnost tázat se na romantickou orientaci. Opět uvádíme tabulku jednotlivých romantických orientací v našem souboru.

Tabulka 10: Romantická orientace participantů

Romantická orientace	Počet participantů	Procentuální zastoupení
aromantik	16	47,06 %
biromantik	7	20,59 %
heteroromantik	5	14,71 %
homoromantik	2	5,88 %
демиromantik	1	2,94 %
Hetero-демиromantik	1	2,94 %
panromantik	1	2,94 %
polyromantik	1	2,94 %

K ověření souběžné kritériální validity inventáře byla použita bodově-biseriální korelace, realizovaná jako Pearsonova korelace mezi celkovým hrubým skórem inventáře (HS) a dichotomickým kritériem sebehodnocené sexuální orientace (0 = není asexuální, 1 = je asexuální) v programu TIBCO Statistica. Výsledná hodnota této korelace byla $r = 0,79$, tudíž můžeme říct, že je celková kritériální validita našeho testu velmi vysoká.

Podobně vysoká hodnota vyšla i při porovnávání skóre jednotlivých položek zvláště při výpočtu Spearmanových korelačních koeficientů vnějšího kritéria a hrubých skóre jednotlivých

položek (p), kdy nejvyšší byl u p15 ($r = 0,54$), tedy „Pokud bych už nikdy neměl*a sex, byla bych spokojený*á“ a nejnižší u p7 a p13 ($r = 0,37$), tedy „Sexuální aktivity jsou mi příjemné“ a „Při pomýšlení na sexuální aktivity cítím odpor“. Podrobně jsou všechny hodnoty Spearmanova korelačního koeficientu vnějšího kritéria a hrubých skóre položek popsány v tabulce č. 11.

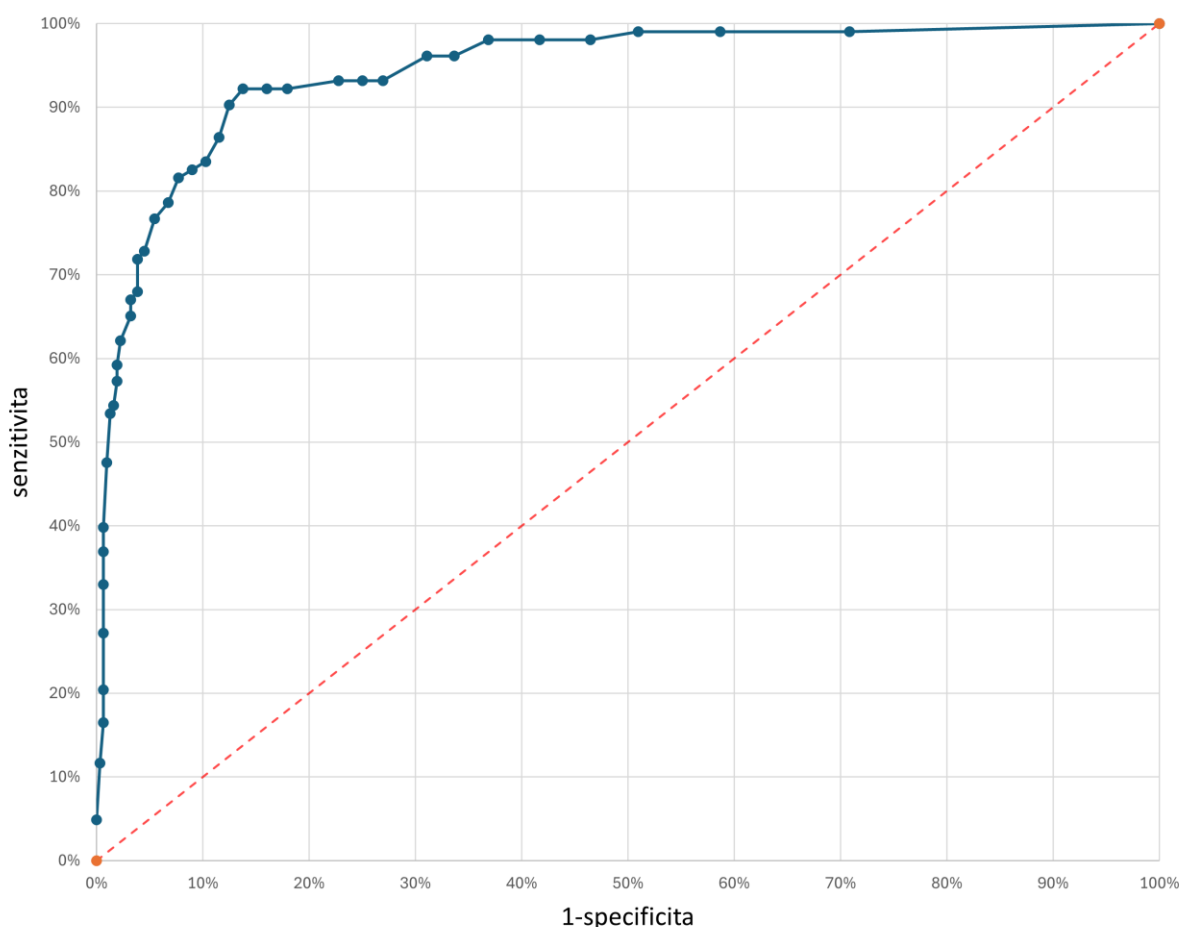
Tabulka 11: Spearmanovy korelační koeficienty vnějšího kritéria a hrubých skóre položek (p) jednotlivě

Škála	r	t(415)	p
p7	0,37	15,62	< 0,001
p8	0,43	17,56	< 0,001
p9	0,44	18,10	< 0,001
p10	0,53	21,82	< 0,001
p11	0,49	20,04	< 0,001
p12	0,51	20,84	< 0,001
p13	0,37	15,70	< 0,001
p14	0,44	17,90	< 0,001
p15	0,54	21,82	< 0,001
p16	0,51	20,64	< 0,001

Doporučený cut-off skór

U oficiální dvanácti položkové verze AIS-12 autoři Yule et al. (2014) doporučují cut-off skóre 40 bodů hrubého skóre z celkových 60, jelikož se jednalo o hranici schopnou správně zařadit 93 % asexuálů a 95 % allosexuálů. Na našich datech jsme na základě youdenova indexu identifikovali nejspolehlivější hodnotu cut-off skóre 24 bodů ($J = 0,79$), která správně řadila 92 % asexuálních a 86 % allosexuálních osob. Jelikož je však tento index vhodný pro situaci, kdy jsou obě skupiny v souboru rozvrženy rovnoměrně (tedy 50 na 50), rozhodli jsme se tento fakt při výpočtu zohlednit. Míru senzitivity a specifity jsme proto vynásobili procentuálním zastoupením asexuálů (25 %) a allosexuálů (75 %) v našem souboru. Jako stejně spolehlivý cut-off skór se ukázaly být hodnoty hrubého skóre 31 a 33 ($J = 0,90$). Rozhodli jsme se pro hodnotu 33 bodů, jelikož se současně jedná o přibližnou hodnotu původního cut-off skóre 40/60, přepočítaného na náš maximální počet bodů hrubého skóre, který činí 50 bodů tedy 33/50.

Obrázek 2: ROC křivka (0,94)



Zhodnocení metody

Představený inventář je rychlým nástrojem pro zjištění asexuality. Nástroj prokázal dostatečnou reliabilitu ve všech použitých měřících. Co se týče důkazů o validitě, našli jsme doklad o kritériální i faktorové validitě. Validita i reliabilita našeho testu se zdají být podle použitých ukazatelů velmi vysoké. Méně vhodné položky jsme z našeho inventáře vyřadili a v jeho finální podobě se zdají všechny ponechané položky funkční a jednotlivě fungují v rámci celku také v pořádku. Celkově proto usuzujeme, že se jedná o vhodnou metodu na zjištění asexuality, která je díky svým krátkým (výsledným) deseti položkám i jednoduše a rychle administrovatelná a stejně tak i zhodnotitelná.

Použitá literatura

Antonsen, A. N., Brotto, L. A., Yule, M. A., & Zdaniuk, B. (2020). Ace and Aro: Understanding Differences in Romantic Attractions Among Persons Identifying as Asexual. *Archives of Sexual Behaviour*, 49(5), 1615–1630. <https://doi.org/10.1007/s10508-019-01600-1>

AUREA. (2019). Aromantic-spectrum for Recognition, Education and Advocacy. <https://www.aromanticism.org/cz/domu>

- AUREA. (2021). Basic Terms. Aromantic-spectrum for Recognition, Education and Advocacy. <https://www.aromanticism.org/en/basic-terms?rq=attraction>
- Baba, A., Carrizo, M., Dominguez, P., Hermann, L., Hunsicker, L., Jakša, S., Jayfeather, Montagner, D., Montgomery, M., Nguyen, H., Parker, R., Smiga, J. A., Tran, K., Ventresca, Ch., Volvoredra, W. L., Bauer, C., & Miller, T. L. (2024). 2022 Ace Community Survey Summary Report. <https://acecommunitysurvey.org/wp-content/uploads/2024/10/2022-Ace-Community-Survey-Summary-Report.pdf>
- Baba, A., Hermann, L., Khan, S., Montagner, D., Nguyen, H., Parker, R., Smiga, J. A., Tomaskovic-Moore, S., Van der Briezen, T., Ventresca, Ch., Volvoredra, Walfand, A., Bauer, C., & Miller, T. L. (2023). 2021 Ace Community Survey Summary Report. <https://acecommunitysurvey.org/wp-content/uploads/2023/10/2021-Ace-Community-Survey-Summary-Report.pdf>
- Bogaert, A. F. (2004). Asexuality: Prevalence and Associated Factors in a National Probability Sample. *The Journal of Sex Research*, 41(3), 279-287. <https://www.jstor.org/stable/4423785>
- Carvalho, A. C., & Rodrigues, D. L. (2022). Sexuality, Sexual Behavior, and Relationships of Asexual Individuals: Differences Between Aromantic and Romantic Orientation. *Archives of Sexual Behaviour*, 51(4), 2159-2168. <https://doi.org/10.1007/s10508-021-02187-2>.
- Chasin, C. J. D. (2011). Theoretical issues in the study of asexuality. *Archives of Sexual Behavior*, 40(4), 713-723. <https://doi.org/10.1007/s10508-011-9757-x>
- Copulsky, D., & Hammack, P. L. (2021). Asexuality, Graysexuality, and Demisexuality: Distinctions in Desire, Behavior, and Identity. *The Journal of Sex Research*, 60(2), 221-230. <https://doi.org/10.1080/00224499.2021.2012113>
- Diamond, L. M. (2003). What does sexual orientation orient? A bio-behavioral model distinguishing romantic love and sexual desire. *Psychological Review*, 110(1), 173-192. <https://doi.org/10.1037/0033-295x.110.1.173>
- Glass, V. Q. (2022). Queering Relationships: Exploring Phenomena of Asexual Identified Persons in Relationships. *Contemporary Family Therapy*, 44(4), 344-359. <https://doi.org/10.1007/s10591-022-09650-9>
- Hermann, L., Baba, A., Montagner, D., Parker, R., Smiga, J. A., Tomaskovic-Moore, S., Walfand, A., Miller, T. L., Weis, R., Bauer, C., Campos, A., Jackson, E., Johnston, M., Khan, S., Lutz, G. D., Nguen, H., Niederhoff, T., Van der Briezen, T., Ventresca, Ch., & Volvoredra (2022). 2020 Ace Community Survey Summary Report. <https://acecommunitysurvey.org/wp-content/uploads/2022/10/2020-Ace-Community-Survey-Summary-Report.pdf>
- Higginbottom, B. (2024). The Nuances of Intimacy: Asexual Perspectives and Experiences with Dating and Relationships. *Archives of Sexual Behavior*, 53(5), 1899-1914. <https://doi.org/10.1007/s10508-024-02846-0>

- Sennkestra. (2020, 30. dubna). *Differentiating Attraction/Orientations (Or, the 'Split Attraction Model' by Any Other Name Is so Much Sweeter.)*. Next Step: Cake. Získáno 14. února 2025 z <https://nextstepcake.wordpress.com/2020/04/30/naming-differentiating-attraction-orientations/>
- Weis, R., Hermann, L., Bauer, C., Miller, T. L., Baba, A., Van der Briezen, T., Campos, A., Smiga, J. A., Thomaskovic-Moore, S., Trieu, T. H., Walfrand, A., & Ziebert, J. (2021). 2019 Asexual Community Survey Summary Report. <https://acecommunitysurvey.org/wp-content/uploads/2021/10/2019-asexual-community-survey-summary-report.pdf>
- Wilkerson, M., & Bosson, J. K. (2024). Stereotypes of White and East Asian Women and Men with Branched Attractions. *Archives of Sexual Behaviour*, 0(0). <https://doi.org/10.1007/s10508-024-03009-x>
- Yule, M. A., Brotto, L. A., & Gorzalka, B. B. (2014). A Validated Measure of No Sexual Attraction: The Asexuality Identification Scale. *Psychological Assessment*. <http://dx.doi.org/10.1037/a0038196>